

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.2.2011
COM(2011) 52 final

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

referitoare la răspunsul la Raportul Grupului de experți privind evaluarea intermediară a celui
de-al șaptelea program-cadru pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și
demonstrative și la Raportul Grupului de experți privind evaluarea intermediară a
mecanismului de finanțare cu partajarea riscurilor

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

referitoare la răspunsul la Raportul Grupului de experți privind evaluarea intermediară a celui de-al șaptelea Program-cadru pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative și la Raportul Grupului de experți privind evaluarea intermediară a mecanismului de finanțare cu partajarea riscurilor

1. CONTEXT

Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind al șaptelea program-cadru al Comunității Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013) (PC7)¹ stabilește la articolul 7 alineatul (2) temeiul juridic pentru desfășurarea, până în 2010, a unei evaluări intermediare, bazate pe dovezi, a PC7, cu ajutorul unor experți independenți. Se prevede că respectiva evaluare trebuie să analizeze calitatea activităților de cercetare aflate în desfășurare, precum și calitatea punerii în aplicare și a gestionării acestora și progresul în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite. Evaluarea a permis realizarea unui număr de analize complementare, inclusiv evaluarea intermediară a subtemei „Tehnologiile informației și comunicațiilor” (TIC)².

Pe baza unei decizii a Comisiei³ de stabilire a termenilor de referință, a fost numit un grup de 10 experți pentru desfășurarea acestei evaluări intermediare. Grupul a fost prezidat de Rolf Annerberg, director general al Consiliului suedez de cercetare în domeniul mediului, agriculturii și amenajării teritoriului. Raportul a fost prezentat la 12 noiembrie 2010 și este disponibil online⁴.

Decizia nr. 1982/2006/CE⁵ și deciziile privind programele specifice „Cooperare”⁶ și „Capacități”⁷ prevedeau, de asemenea, desfășurarea, până în 2010, de către un grup de experți independenți, a unei evaluări a implementării mecanismului de finanțare cu partajarea riscurilor. Rezultatele evaluării intermediare a mecanismului de finanțare cu partajarea riscurilor (*Risk-sharing financing facility* – RSFF) trebuie prezentate de Comisie sub forma unui raport către Consiliu și Parlamentul European, pe baza căruia aceste instituții vor putea decide eliberarea celei de-a doua tranșe a contribuției financiare a UE alocate RSFF (până la 500 milioane EUR) pentru perioada 2011-2013⁸. Raportul Grupului de experți independenți

¹ JO L 412, 30.12.2006, p. 1.

² „Stimularea competitivității europene într-o lume în curs de globalizare” – Raportul panelului privind evaluarea intermediară a PC7 TIC (*Catalysing European Competitiveness in a Globalising World – Panel report of the FP7 ICT interim evaluation*). Alte evaluări relevante din domeniul TIC includ evaluarea inițiativelor tehnologice comune (*Joint Technology Initiatives* – JTI) ARTEMIS și ENIAC, precum și evaluarea intermediară a programului comun Ambient-Assisted Living, http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/rtd/index_en.htm.
³ C/2009/8412-1

⁴ <http://ec.europa.eu/research/evaluations>

⁵ Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006, anexa II.

⁶ Decizia nr. 2006/971/CE a Consiliului din 19 decembrie 2006, anexa III.

⁷ Decizia nr. 2006/974/CE a Consiliului din 19 decembrie 2006, anexa III.

⁸ Anexa II la Decizia nr. 1982/2006/CE, p. 38.

(GEI), format din 6 membri și prezidat de doamna Erika Mann, fost deputat european, a fost transmis la 1 august 2010 și este disponibil online⁹.

Prezenta comunicare răspunde recomandărilor¹⁰ formulate în aceste evaluări și descrie măsurile pe care Comisia intenționează să le ia sau le-a luat deja, dar arată totodată și situațiile pentru care nu există soluții evidente sau imediate.

Este evident că o serie de aspecte evidențiate, în special în ceea ce privește elaborarea și conținutul programelor-cadru, precum și normele financiare care guvernează punerea în aplicare a acestora, nu pot fi soluționate de Comisie în mod exclusiv, ci necesită o implicare și o colaborare mai largă incluzând statele membre, Consiliul și Parlamentul European.

2. RĂSPUNS LA RECOMANDĂRILE SPECIFICE CUPRINSE ÎN EVALUAREA INTERMEDIARĂ A PC7

2.1. Promovarea obiectivelor Spațiului european de cercetare (SEC) și ale inițiativei „O Uniune a inovării” prin integrarea capacităților de cercetare....

Necesitatea de a soluționa problema fragmentării cercetării și de a construi o masă critică în domeniul cercetării publice și private continuă să prezinte o importanță majoră în pofida numeroaselor realizări precum inițiativele tehnologice comune, proiectele ERA-NET, activitățile desfășurate în temeiul articolului 185, mecanismul de cofinanțare a activităților de formare Marie Curie și, în prezent, primii pași în direcția programării în comun.

Viitoarele programe de cercetare ale UE vor trebui să se concentreze într-un mod mai clar pe temele de cercetare importante pentru știință, pentru poziția de lider în domeniul tehnologiei și pentru competitivitatea industrială și să se axeze pe marile provocări societale. În schimb, acest lucru va aduce beneficii multiple, printre care stabilirea mai consecventă a priorităților, o mai bună capacitate de mobilizare a investițiilor din sectorul privat, consolidarea valorii adăugate europene, precum și o bază mai solidă pentru măsurarea impactului.

Această abordare trebuie dezvoltată în cadrul Spațiului european de cercetare, identificându-se domenii de interes comun sau convergent și asigurându-se, totodată, o mai bună coordonare a capacităților de cercetare.

Prin inițiativa „O Uniune a inovării” se stabilește modul în care pot fi realizate obiectivele strategiei Europa 2020 de creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii printr-o abordare strategică și integrată a cercetării și inovării. Viitoarea Carte verde privind „cadru strategic comun pentru finanțarea cercetării și inovării în Uniunea Europeană” va lansa o dezbatere publică largă cu privire la aspectele cheie care vor trebui luate în considerare în viitoarele programe.

2.2. Dezvoltarea și înființarea unor infrastructuri de cercetare de înaltă calitate.....

Comisia recunoaște faptul că finanțarea infrastructurilor se va îmbunătăți printr-o mai bună coordonare a PC, cu finanțare de la Banca Europeană de Investiții și din Fondurile structurale.

Sprijinul PC7 pentru noile infrastructuri de cercetare vizează faza pregătitoare a proiectelor cuprinse în foaia de parcurs a Forumului Strategic European pentru Infrastructurile de

⁹ <http://ec.europa.eu/research/evaluations>

¹⁰ Aici se reproduce doar titlul fiecăreia dintre recomandări, însă textul integral poate fi consultat în rapoartele de evaluare corespunzătoare.

Cercetare (ESFRI). Pentru o serie dintre acestea au fost concepute posibile sinergii cu politica de coeziune, iar informațiile au fost transmise consorțiilor proiectelor. Comisia are convingerea că rezultatele acestor sinergii se vor vedea înainte de sfârșitul PC7.

Furnizarea de sprijin pentru activitățile de integrare (I3) va continua și în ultimii ani ai PC7. Consolidarea activităților de formare legate de infrastructurile de cercetare din cadrul programului „Oameni” reprezintă o posibilitate interesantă care merită examinată.

În concordanță cu Strategia Europa 2020, ar putea fi inclus un modul (*workpackage*) dedicat inovării în toate proiectele de infrastructuri de cercetare, favorizându-se în acest fel o mai mare implicare a industriei. Programul de lucru pentru anul 2012 va pune mai bine în evidență posibilitatea oferită cercetătorilor din țări terțe de a beneficia de accesul la infrastructurile europene de cercetare.

Dezvoltarea infrastructurilor electronice va permite interconectarea cercetătorilor, a instrumentelor, a datelor și a resurselor de calcul din întreaga Europă, ceea ce va conduce la crearea unui „SEC online” armonios. Parte integrantă a inițiativei emblematice „Agenda digitală”, această activitate va continua în cea de-a doua parte a PC7 prin includerea de servicii online pentru cercetări care necesită resurse importante de calcul și date, modernizarea rețelei GÉANT și dezvoltarea în continuare a infrastructurii de calcul intensiv PRACE¹¹.

2.3. Nivelul finanțării trebuie cel puțin menținut.....

Strategia Europa 2020 recunoaște foarte clar că cercetarea și inovarea reprezintă motoarele cheie ale progresului societății și prosperității economice. Pentru a îndeplini obiectivele acestei strategii, pentru a răspunde provocărilor cheie cu care ne confruntăm la nivelul UE, precum și provocării care decurge din proiectele ambițioase și de mare amploare ale concurenților noștri în materie de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI), cadrul de cercetare și inovare necesită un nivel credibil de finanțare.

Așa cum s-a propus în revizuirea bugetului, cadrul strategic comun va asigura utilizarea mai eficientă a finanțării UE pentru cercetare și inovare prin consolidarea valorii adăugate europene, prin orientarea acestuia mai mult către rezultate și prin mobilizarea altor surse publice și private de finanțare.

2.4. Este nevoie de o strategie de inovare bine articulată....

Comisia este de acord cu această recomandare al cărei conținut se regăsește și în orientările din comunicarea „O Uniune a inovării” publicată în contextul Strategiei Europa 2020.

În ultimii ani, abordarea care a constat în alinierea priorităților de finanțare ale PC în funcție de necesitățile tehnologice, în special prin încurajarea platformelor tehnologice europene și sprijinirea inițiativelor tehnologice comune și a parteneriatelor public-privat, a reușit nu numai să accentueze relevanța industrială a cercetării din PC, ci și să contribuie, fapt și mai important, la regruparea tuturor sectoarelor industriale în contextul unor strategii de cercetare comune. După cum se arată în inițiativa „O Uniune a inovării”, viitoarele programe ale UE ar trebui să consolideze acest aspect, astfel ca, alături de mecanismele de transfer de cunoștințe mai puternice și de lansarea parteneriatelor europene pentru inovare, să se permită asigurarea

¹¹ http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm

continuității cu măsurile legate de cerere (precum stabilirea de standarde, cadrele de reglementare și cele privind achizițiile publice).

În vreme ce angajamentele legate de „Uniunea inovării” vor fi implementate pe deplin abia de viitoarea generație de programe de finanțare, Comisia investește încă de pe acum un efort semnificativ în direcția consolidării impactului actualului program-cadru în materie de inovare. Acest lucru se va realiza prin programele de lucru care mai rămân până la încheierea PC7, inclusiv prin finanțarea de proiecte care apropie de piață rezultatele cercetării (cum ar fi proiectele de demonstrație) și printr-un accent mai mare pe impactul în materie de inovare la evaluarea propunerilor. Pe lângă acest lucru, se va acorda o finanțare suplimentară pentru proiecte și tematici specifice IMM-urilor care sunt atrăgătoare pentru IMM-uri și pentru organizații „nou-venite” în PC7.

2.5. Simplificarea are nevoie de un salt semnificativ....

Comisia recunoaște nevoia unei și mai mari simplificări. Comunicarea Comisiei privind simplificarea implementării programelor-cadru de cercetare¹², care a prezentat un set de opțiuni pe termen scurt și lung, a provocat o intensă dezbatere la nivel interinstituțional. Deși există și un curent puternic favorabil stabilității și continuității în ceea ce privește regulile aplicabile PC7, se constată un consens larg cu privire la necesitatea unor progrese rapide în legătură cu trei aspecte care reprezintă câștiguri potențiale în PC7:

- redefinirea criteriilor de acceptare a metodologiilor de calcul al costurilor medii cu personalul, eliminându-se criteriile privind deviațiile acceptabile dintre costurile medii cu personalul în privința unei categorii de personal și costurile reale aferente fiecărei persoane în parte care lucrează în proiecte. Acest lucru ar permite acceptarea majorității metodologiilor de calcul al costurilor medii cu personalul aplicate efectiv de beneficiari ca practică curentă de contabilitate, în special în industrie, inclusiv a metodologiilor bazate pe centre de costuri;
- crearea posibilității ca proprietarilor IMM-urilor și persoanelor fizice care nu primesc un salariu înregistrat în sistemul de contabilitate să li se plătească contravaloarea muncii lor investite în proiecte PC7 prin intermediul unei sume forfetare calculate pe baza indemnizațiilor aferente burselor Marie Curie în cadrul programului specific „Oameni”;
- instituirea unui comitet de verificare la care să participe direcțiile generale din Comisie care pun în practică programele-cadru de cercetare pentru a se ajunge la interpretarea și aplicarea uniformă a regulilor și procedurilor de implementare a granturilor de cercetare;

La 24 ianuarie 2011, Comisia a adoptat deciziile de implementare necesare pentru instituirea măsurilor de simplificare menționate anterior fără întârziere și cu efect retroactiv pentru granturile PC7 în curs. Chestiunea dobânzilor pentru prefinanțare este abordată în propunerea Comisiei COM(2010)815 privind revizuirea Regulamentului financiar. Această revizuire propusă de Comisie este esențială și pentru realizarea unei simplificări mai radicale („saltul semnificativ”) în cadrul viitoarelor programe de finanțare a cercetării și inovării.

¹² COM (2010)187 din 29.4.2010.

2.6. În pachetul de măsuri de finanțare din PC7 și în programele succesoare, abordările „bottom-up” și „top-down” privind cercetarea ar trebui să se regăsească într-o altă proporție....

În părți semnificative din PC7 se regăsesc deja abordări de tip „bottom-up”. Între acestea se numără acțiunile Marie Curie (AMC) pentru formarea și mobilitatea cercetătorilor și Consiliul European al Cercetării (ERC) pentru cercetarea motivată de curiozitate. Merită remarcată, de asemenea, schema *Future and Emerging Technology* (FET, Tehnologii emergente și viitoare), care, prin apeluri tematice „top-down” combinate cu apeluri „bottom-up”, sprijină cercetarea exploratorie multidisciplinară în domeniul TIC.

Orientarea către finanțarea „bottom-up” va continua, Comisia urmând să propună, în ultimii ani ai PC7, alte apeluri pentru propuneri deschise, bazate pe provocările științifice. Dincolo de acestea, inițiativa „O Uniune a inovării” a exprimat angajamentul de a consolida rolul ERC, iar chestiunea alegerii între abordarea „bottom-up” și abordarea „top-down” va fi foarte vizibilă în dezbaterile de orientare cu privire la viitorul program-cadru.

Aspectul cel mai important pentru programul-cadru în ansamblu este, însă, asigurarea unui echilibru corespunzător între abordările „bottom-up” și „top-down”. În continuarea comentariilor anterioare (la punctele 2.1 și 2.4) privind activitatea viitoare concentrată intens pe provocări majore, este important de reamintit că acest lucru se va realiza doar dacă se dă frâu liber creativității și ingeniozității la nivelul proiectelor și al cercetătorilor.

Comisia își reafirmă sprijinul pentru conceptul de „triunghi al cunoașterii” și face trimitere la activitățile în curs ale Institutului European de Tehnologie care stimulează de asemenea în mod substanțial componenta de educație. Totodată, un rol important va reveni forumului „universități-industrie” și „alianțelor cunoașterii” anunțate în comunicarea „O Uniune a inovării”, precum și dezvoltării, prin acțiunile Marie Curie, a competențelor necesare cercetătorilor pentru a putea inova.

2.7. Ar trebui avut în vedere un moratoriu asupra unor noi instrumente....

În perioada rămasă din PC7 se va lucra în continuare cu temeiul juridic actual și cu setul de instrumente existente.

Totuși, Comisia va examina portofoliul actual de instrumente pentru a identifica domeniile care ar putea fi simplificate, precum și eventualele redundanțe și elemente lipsă. Ar trebui avute în vedere abordări inedite, precum premii sau scheme inovatoare de achiziții publice.

Această activitate va fi sprijinită în diferite moduri, printre care discuții în cadrul Comitetului pentru Spațiul european de cercetare și viitoarea „Comunicare privind parteneriatele”. Ideile care vor rezulta se vor reflecta în propunerea Comisiei privind viitorul program-cadru.

Utilizarea bugetului UE în cel mai eficient mod posibil va necesita orientarea finanțării către o mai mare valoare adăugată europeană, un impact mai semnificativ și o mai bună mobilizare a resurselor. Cadrul strategic comun menționat anterior va avea drept obiectiv să asigure că întreaga finanțare UE pentru cercetare și inovare converge către obiective comune și pe baza unei strategii comune. Acest lucru va necesita în sine dezvoltarea unui portofoliu consecvent și raționalizat de instrumente.

2.8. Ar trebui adoptate noi măsuri de creștere a participării feminine la PC7 care să fie aplicate în anii rămași din programul-cadru...

Comisia acordă o mare importanță acestui aspect, deși remarcă limitele rezultatelor pe care le poate obține acționând în mod individual, deoarece programul-cadru reprezintă doar o mică parte din ansamblul activității de cercetare europene. Pentru a se înregistra reale progrese este necesară o abordare comună care să fie sprijinită activ de agențiile de finanțare și de cercetători în întregul Spațiu european de cercetare. În acest context, Comisia acceptă provocarea de a-și asuma rolul de lider în acest domeniu.

În afară de activitățile curente – în special față de obiectivul de 40 %, activitățile de monitorizare, sensibilizare și promovare și succesele obținute în acțiunile Marie Curie – se propun o serie de activități suplimentare. Comisia:

- va implementa pe deplin obiectivul atingerii unei participări feminine de 40 % în toate comitetele de evaluare și consultative, de asemenea, va solicita sprijinul statelor membre pentru atingerea obiectivului pentru comitetele de gestionare a programelor;
- va lansa noi analize cu sprijinul statelor membre și al institutelor de cercetări în scopul identificării, până la sfârșitul anului 2011, a factorilor culturali și situaționali care influențează participarea femeilor-cercetători, precum și a măsurilor de remediere;
- va consolida monitorizarea în toate fazele ciclului de viață al proiectelor;
- în cadrul acțiunilor Marie Curie, va consolida rolul unui panel specific de redemarare a carierei, care să le ajute pe acelea care doresc să reia o carieră în domeniul cercetării după o pauză, datorată de exemplu concediului de maternitate.

2.9. Activități pregătitoare pentru creșterea participării statelor membre care sunt subreprezentate prin ameliorarea legăturilor dintre Fondurile structurale și programul-cadru....

Un exemplu concret de progres deja realizat îl reprezintă grupul de experți privind sinergiile (GES), creat pentru a identifica sinergiile dintre PC7, Fondurile structurale și Programul-cadru pentru competitivitate și inovare. Având membri care provin din mediul academic, din sfera politică sau din sfera practică, precum și din „colțul” corespunzător educației din „triunghiul cunoașterii”, grupul va oferi consiliere atât pe perioada actuală de programare (2011-2013), cât și în perioada următoare, precum și cu privire la viitoarele măsuri PC7 la nivel regional. GES va beneficia de pe urma recente analize cu privire la sinergii realizată de Comitetul Spațiului european de cercetare (ERAC - *European Research Area Committee*).

Inițiativele emblematice din cadrul strategiei „Europa 2020” privind „Uniunea inovării” și Agenda digitală au o influență semnificativă asupra realizării unei mai bune coordonări a politicilor și activităților UE, printre care finanțarea cercetării, inovării și coeziunii.

Fondurile structurale trebuie să sprijine consolidarea capacităților, cum ar fi infrastructurile de cercetare și eforturile de introducere a internetului de mare viteză în toată Europa, extinzând astfel baza cercetării și inovării din UE și consolidând capacitățile pentru societatea bazată pe cunoaștere.

2.10. Deschiderea PC7 către cooperarea internațională....

PC7 este deja foarte deschis către cooperarea internațională și numără printre participanți reprezentanți ai 160 de țări. Această colaborare este însă mică sub raportul finanțării și al numărului de participanți, în special în privința țărilor lider și a țărilor emergente în domeniul cercetării. Aceasta reprezintă o oportunitate importantă care se pierde și trebuie găsită o soluție.

Pornind de la experiența inițiativelor existente, precum acordurile bilaterale ale UE în domeniul științei și tehnologiei și apelurile pentru propuneri coordonate, este nevoie urgent de o abordare mai strategică.

În acest scop, Comisia va efectua o revizuire majoră – ale cărei rezultate vor fi prezentate până la sfârșitul lui 2011 – a strategiei sale de colaborare internațională. Se vor examina modalitățile de creare a masei critice și de specializare în domenii de interes european și în care Europa se bucură de un avantaj comparativ, luându-se în considerare propunerea de la punctul 2.1 pentru concentrarea pe viitor pe provocările principale. În acest context, va fi de asemenea esențial să se definească mai bine rolul comun și rolurile separate ale statelor membre și ale programului-cadru, precum și mijloacele, cum ar fi, de exemplu, prin Forumul strategic de cooperare internațională în domeniul științei și tehnologiei, în vederea identificării domeniilor de interes reciproc și de abordare comună.

3. PERSPECTIVE

În capitolul final al raportului său, Grupul de experți privind evaluarea intermediară a PC7 discută implicațiile constatărilor și probelor sale pentru obiectivele și implementarea viitoarelor programe de finanțare. Se subliniază că aceasta va trebui să sprijine Strategia Europa 2020, inclusiv obiectivele ambițioase din inițiativa „O Uniune a inovării” și din alte inițiative emblematiche.

Grupul de experți avansează trei elemente – excelență, competitivitate și obiective societale – ca fiind elemente-cheie pentru agenda din domeniul cercetării și pentru prioritățile viitorului PC. Acestea corespund cu orientările generale stabilite de „Uniunea Inovării”.

Rezultatele acestei evaluări vor avea un impact direct asupra viitoarei politici din domeniul cercetării, îndeosebi în viitoarea Carte verde a Comisiei, programată spre adoptare la începutul anului 2011, care va lansa o dezbatere publică amplă pe teme-cheie pentru viitoarele programe de finanțare a cercetării și inovării.

4. FACILITATEA DE FINANȚARE PRIN PARTAJAREA RISCURILOR (RSFF)

4.1. Prezentarea RSFF și contextul evaluării intermediare a acesteia

RSFF a fost elaborată în decembrie 2005 la solicitarea Consiliului UE, care a cerut Comisiei Europene (CE) și Băncii Europene de Investiții (BEI) să propună un mecanism de finanțare cu elemente de partajare a riscurilor care să sprijine investiții suplimentare în cercetare-dezvoltare și inovare în perioada 2007-2013. Dispunând de o sumă de până la 2 miliarde EUR (maximum un miliard EUR din bugetul PC7 și maximum un miliard EUR din resursele proprii ale BEI) pentru a acoperi eventualele pierderi ale împrumuturilor acordate de BEI și/sau de intermediarii financiari ai acesteia, obiectivul RSFF este de a mobiliza aproximativ

10 miliarde EUR de împrumuturi pentru activități de cercetare-dezvoltare și inovare desfășurate de întreprinderi private sau de întreprinderi publice cu un profil de risc financiar ridicat.

În conformitate cu anexa II la PC7, contribuția financiară a UE se furnizează în două etape: o primă tranșă de 500 milioane EUR pentru perioada 2007-2010 și o posibilă a doua tranșă de 500 milioane EUR pentru perioada 2011-2013, sub rezerva rezultatelor evaluării intermediare.

4.2. Evaluarea intermediară a RSFF

Grupul de experți independenți (GEI), numit în scopul realizării evaluării intermediare și care și-a desfășurat activitatea în prima jumătate a anului 2010, ajunge în raportul său¹³ la concluzia că RSFF se dovedește a fi un instrument financiar bazat pe cerere, inovator, anticiclic, care a fost introdus cu succes în mecanismul de finanțare a cercetării în Uniunea Europeană și care a contribuit în mod decisiv la creșterea finanțării CDI. Subliniind că, de la lansarea instrumentului, au fost obținute rezultate semnificative la scara UE, chiar peste așteptările inițiale¹⁴, GEI evidențiază faptul că aplicarea RSFF s-a realizat într-un mod foarte eficient și rentabil, din care BEI și CE au învățat enorm cu privire la administrarea unui astfel de instrument nou care se evaluează în comun. Acest lucru reprezintă o lecție importantă și o încurajare cu privire la ceea ce se poate realiza prin combinarea judicioasă a capitalului pe baza gradului de risc din bugetul UE și a resurselor financiare și a expertizei din cadrul BEI.

Apreciind că RSFF este un model care merită să fie dezvoltat și aprofundat, GEI a formulat 10 recomandări care pot fi rezumate după cum urmează:

- Perioada de programare actuală 2011-2013:
 - eliberarea imediată a contribuției UE de până la 500 milioane EUR către RSFF în condițiile prevăzute în temeiul juridic al PC7CE – (*Recomandarea 1*);
 - o contribuție suplimentară din partea UE de până la 500 milioane EUR la RSFF pentru perioada 2011-2013 din programul specific „Cooperare” din PC7 CE și/sau surse altele decât PC7 – (*Recomandarea 5*);
 - caracter rotativ al contribuției financiare UE pentru a satisface nivelul cererii până la sfârșitul anului 2013 – (*Recomandarea 7*);
 - eventuale îmbunătățiri care ar putea fi aplicate în cazul unor grupuri care beneficiază deja de mecanism (în special IMM-uri, infrastructuri de cercetare) prin introducerea unor abordări specifice și modificarea partajării riscurilor – (*Recomandările 2, 3 și 4*);

¹³ Raportul GEI a fost prezentat de doamna Erika MANN (președintele GEI) și de domnul Luc SOETE (raportor GEI) Comisiei ITRE a Parlamentului European, Grupului de lucru Cercetare al Consiliului, precum și comitetelor de gestionare a PC7 corespunzătoare.

¹⁴ Până la sfârșitul lui 2009, au fost aprobate împrumuturi RSFF în valoare de 6,3 miliarde EUR și au fost sprijinite investiții totale în CDI de 16,2 miliarde EUR, realizându-se astfel un important efect multiplicator de coeficient 15 (surse de la bugetul UE/BEI per investiții totale în cercetare-dezvoltare și inovare sprijinite). Proiectele RSFF sunt situate în 18 state membre UE și în 2 țări asociate. Cifrele pentru RSFF până în septembrie 2010 sunt următoarele: 8,1 miliarde EUR în împrumuturi aprobate pentru 82 de proiecte, 5,3 miliarde EUR în împrumuturi semnate pentru 54 de proiecte.

- Perioada de programare următoare post-2013:
 - continuarea și extinderea din punct de vedere al volumului și al domeniului de aplicare a RSFF („RSFF reînnoit”) cu o contribuție financiară rotativă specifică din partea UE de minimum 5 miliarde EUR – (*Recomandările 7, 9 și 10*);
 - trebuie urmărită atingerea unui anumit grad de raționalizare a instrumentelor financiare existente/viitoare ale UE (evitarea duplicării eforturilor și asigurarea sinergiilor) – (*Recomandarea 6*);
 - Asigurarea monitorizării periodice – (*Recomandarea 8*).

4.3. Răspunsul Comisiei

Comisia salută analiza profundă și detaliată realizată de GEI.

Având în vedere că o evaluare intermediară pozitivă a RSFF reprezintă o condiție prealabilă pentru eliberarea celei de a doua tranșe, de 500 milioane EUR, de finanțare PC7 pentru RSFF pentru perioada 2011-2013, Comisia ia notă de faptul că respectiva eliberare este recomandată cu căldură atât de GEI privind RSFF (recomandarea 1), cât și de Grupul de experți pentru evaluarea intermediară a PC7. Prin votarea bugetului UE pe anul 2011, Consiliul și Parlamentul European și-au exprimat deja acordul de principiu cu privire la eliberarea celei de a doua tranșe (buget de 250 milioane EUR pentru 2011). Comisia le invită, totuși, să formuleze un răspuns mai formal în cursul anului 2011 cu privire la întreaga perioadă (2011-2013), dacă consideră potrivit.

Comisia aprobă în totalitate recomandările 2, 3 și 4 ale GEI privind necesitățile grupurilor care sunt în prezent subreprezentate în RSFF (de exemplu IMM-uri, universități/organizații de cercetare și infrastructuri de cercetare). Sunt deja în curs negocieri între Comisie și BEI privind aspectele tehnice în vederea găsirii de soluții concrete și de noi abordări privind modul de realizare a acestor obiective, printre care în special modificări ale schemei de partajare a riscurilor, abordările în funcție de portofoliu, creșterea nivelurilor de risc și introducerea finanțării prin majorarea capitalului propriu. Aceste negocieri vor conduce la modificarea acordului CE/BEI cu privire la implementarea RSFF încă din prima jumătate a anului 2011.

Comisia este de acord cu obiectivele recomandărilor GEI cu privire la viitoarea perioadă de programare (post-2013). Comisia remarcă faptul că acestea sunt în concordanță cu obiectivele comunicării „O Uniune a inovării”¹⁵ privind îmbunătățirea accesului la finanțare, atragerea unei creșteri importante a finanțării private și utilizarea pe scară mai largă a instrumentelor de inginerie financiară în sprijinul inovării¹⁶. Se analizează în prezent modalitățile concrete de finanțare a extinderii domeniului de aplicare al RSFF pentru a permite creșterea partajării riscurilor atât pentru proiecte de cercetare-dezvoltare, cât și de inovare. Totodată se examinează modul în care UE va putea finanța și sprijini implementarea unor obiective noi și ambițioase (cum ar fi planul SET), printre care și inițiativele emblematice din Strategia Europa 2020 precum „Agenda digitală” sau „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”. Comisia și grupul BEI lucrează în prezent la proiectarea unei utilizări

¹⁵ COM(2010)546, 6.10.2010.

¹⁶ După cum s-a evidențiat și în comunicarea „Contribuția politicii regionale la creșterea inteligentă în Europa 2020”, COM(2010)553 din 6.10.2010.

rentabile, eficiente și raționale a instrumentelor financiare, în special în domeniul CDI, dintr-o perspectivă transsectorială.

În fine, Comisia este de acord cu recomandarea GEI cu privire la monitorizarea periodică a implementării RSFF și va lua măsuri în acest sens în anul 2011.